

Απαραίτητη η θεσμοθέτηση της επαγγελματικής ευθύνης

Το κλίμα της οικονομικής κρίσης και οι μέχρι τώρα διαβουλεύσεις γύρω από το θέμα της «απελευθέρωσης επαγγελματών» μάλλον δεν δίνουν ξεκάθαρη αντικειμενική εικόνα όχι μόνο στο ευρύ κοινό, αλλά και στους ίδιους τους επαγγελματίες.

Το κλίμα της οικονομικής κρίσης και οι μέχρι τώρα διαβουλεύσεις γύρω από το θέμα της «απελευθέρωσης επαγγελματών» μάλλον δεν δίνουν ξεκάθαρη αντικειμενική εικόνα όχι μόνο στο ευρύ κοινό, αλλά και στους ίδιους τους επαγγελματίες. Φαίνεται οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι επιστημονικοί σύλλογοι και τα σωματεία τους να μην έχουν συνειδητοποιήσει, επί της ουσίας, τη νέα πραγματικότητα, αφού η συντριπτική πλειονότητα εξ αυτών μοιάζει να αγνοεί ή να υποβαθμίζει τη σημασία της εν λόγω εξέλιξης, επιμένοντας σε παρωχημένες πρακτικές με βραχυπρόθεσμα συντεχνιακά οφέλη. Ωστόσο, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό πως η πολυσυζητημένη απελευθέρωση των επαγγελματών, που εσφαλμένα προβάλλεται από ορισμένους ως μια ακόμα καταπιεστική μνημονιακή απαίτηση, είναι αναγκαία συνθήκη για τον οικονομικό και κοινωνικό εκσυγχρονισμό του συστήματος παροχής υπηρεσιών και την πολυπόθητη οικονομική ανάπτυξη.

Όποιος είναι σε θέση να γνωρίζει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας κάποιου εκ των θεωρούμενων «κλειστών» επαγγελματών (μηχανικού, δικηγόρου, ελεγκτή, λογιστή κ.λπ.), είναι σε θέση να γνωρίζει πως το λεγόμενο «κλείσιμο» γίνεται με περιοριστικές συνθήκες (κοινώς «φιλά» γράμματα). Γίνεται με Κανονιστικές Πράξεις (Προεδρικά Διατάγματα, Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκυκλίους), οι οποίες κάπου - κάπως μπορεί να αποκλίνουν από τη βούληση του νομοθέτη / της ευρωπαϊκής οδηγίας. Και αυτό, συνήθως, για να εξυπηρετούνται κάποια συντεχνιακά μικροσυμφέροντα.

Απελευθέρωση επαγγελματών δεν σημαίνει απλώς και μόνο ψήφιση απ' τη Βουλή και τυπική ενσωμάτωση της όποιας ευρωπαϊκής οδηγίας στο εγχώριο δίκαιο ή κάποια νέα υποχρέωση λόγω των μνημονίων. Σημαίνει σύγχρονο σύστημα παροχής υπηρεσιών χωρίς «στεγανά» και γραφειοκρατικές διαδικασίες, που δημιουργούν δυσμενείς επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο. Επιπλέον, για την πλήρη απόδοση των μέτρων απελευθέρωσης επαγγελματών δεν απαιτούνται μόνο κάποιες επιμέρους θεσμικές αλλαγές αλλά και αλλαγή νοοτροπίας κατά την άσκησή τους στην πράξη.

Γιώργος Κουτίνας

Βασικό στοιχείο στην όλη υπόθεση είναι η ξεκάθαρη θεσμοθέτηση της επαγγελματικής ευθύνης κάποιου επαγγελματικού κλάδου, σύμφωνα με τα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα και η αποδοχή της από τον εκάστοτε επαγγελματικό φορέα.

Η ευθύνη του κάθε επαγγελματία που παρέχει υπηρεσίες έναντι αμοιβής ρητά ορίζεται στο βασικό νόμο 2251/94,

άρθρο 8 για την «Προστασία Καταναλωτή», όπως συμπληρώθηκε με το Ν. 3587/2007: Ο παρέχων υπηρεσίες ευθύνεται για κάθε περιουσιακή ζημία ή ηθική βλάβη που προκάλεσε παράνομα και υπαίτια, με πράξη ή παράλειψή του, κατά την παροχή αυτών στον καταναλωτή. Και όμως, η θεμελιώδης αρχή περί ευθύνης δεν εμπεδώθηκε στην πράξη και δεν ερμηνεύεται ορθολογικά στο θεσμικό πλαίσιο και στους αντίστοιχους Κώδικες Δεοντολογίας των διαφόρων επαγγελματιών, σε συνδυασμό με κατάλληλη ασφαλιστική κάλυψη.

Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης

Τα αδιέξοδα και οι αναγκαίες τομές γύρω από την απελευθέρωση των επαγγελματιών δεν αφορούν μόνο τα βασικά επαγγέλματα των μηχανικών, λογιστών ή δικηγόρων. Αφορούν και μια σειρά άλλων επαγγελμάτων (εκτιμητές, μεσίτες, μεταφορείς κ.λπ.) αλλά και την ίδια την κοινωνία, αποδέκτη των υπηρεσιών που της προσφέρονται.

Η απελευθέρωση των επαγγελμάτων ισχύει ως γόνιμη πρακτική στις χώρες της Ευρώπης. Θα πρέπει να την ενστερνιστούμε και να την εμπεδώσουμε με επιτυχία χωρίς αγκυλώσεις και υπεκφυγές, όχι απλά ως νόμο του κράτους αλλά και ως νόμο της αγοράς. Βασικό συστατικό για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος στην πράξη είναι η ασφαλιστική κάλυψη της εκ του νόμου αντικειμενικής Αστικής Ευθύνης του παρέχοντος υπηρεσίες. Αποτελεί δε εύλογη απαίτηση των τρεχουσών εξελίξεων οι επαγγελματίες να καλύπτονται με κατάλληλη ασφάλιση της επαγγελματικής ευθύνης ώστε να διασφαλίζονται η έξωθεν μαρτυρία για το κύρος, η αξιοπιστία των υπηρεσιών τους αλλά και η ίδια η οικονομική τους υπόσταση σε περίπτωση ζημιογόνου λάθους ή παράλειψης.

Με βάση δε τη σύγχρονη ευρωπαϊκή εμπειρία η ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης είναι χρήσιμο στοιχείο που θα πρέπει απαραίτητα να αξιοποιηθεί με τη δέουσα σοβαρότητα.

Είναι ανάγκη η όλη κατάσταση να αντιμετωπιστεί με νηφαλιότητα και ψυχραιμία. Θα πρέπει κάποτε να πάψουμε να «κλείνουμε τα μάτια» σε καθιερωμένες πρακτικές άσκησης επαγγέλματος, επιμένοντας στο δικό μας δρόμο με τα γνωστά αδιέξοδα. Θα πρέπει επίσης, όπως εύστοχα είπε κάποιος, «να πάψουμε τα γνωστά ρωμαίικα κόλπα των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων, που μπαίνουν στους νόμους για να ευνουχίζουν κάθε μεταρρύθμιση με δύο τρόπους: είτε δεν εκδίδονται ποτέ, με αποτέλεσμα ο νόμος να μένει κενό γράμμα, είτε όταν εκδίδονται αντιστρέφουν πλήρως το μεταρρυθμιστικό του πνεύμα».

Χρειάζεται αλλαγή και μεταρρύθμιση προσωπική, επαγγελματική, επιχειρηματική. Η τρέχουσα οικονομική κρίση θέτει επί τάπητος όλα τα ζητήματα, απαιτώντας ανατροπές και αλλαγές σε όλα τα επίπεδα. Θα πρέπει να εφαρμόσουμε νέους κανόνες επαγγελματικής δράσης, να ανακαλύψουμε ένα νέο τρόπο ζωής για την απαραίτητη ανάκαμψη, την οικονομική και κοινωνική πρόοδο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΙΝΑΣ - Ο κ. Κουτίνας είναι εμπειρογνώμων σε θέματα ασφαλίσεων αστικής ευθύνης, επιχειρηματικών κινδύνων & τεχνικών έργων. Διευθύνων σύμβουλος της Κουτίνας ΑΕ - Μεσίτες Ασφαλίσεων, εξουσιοδοτημένος ανταποκριτής Lloyd's (info@gkoutinas.gr - www.gkoutinas.gr).